

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/82978,Biesiadecki-Alfred.html>
2021-11-28, 10:12

Biesiadecki Alfred

BIESIADECKI Alfred (12 III 1839, Dukla – 31 III 1889, Lwów),
lekarz, anatomopatolog. Syn Franciszka Ksawerego,
komisarza drogowego, oraz Anny z domu Hoenik.

Po ukończeniu w 1856 gimnazjum we Lwowie podjął studia medyczne w Wiedniu. Niemal od samego początku interesował się anatomią patologiczną, dziedziną wówczas stosunkowo młodą, a na uczelni wiedeńskiej szczególnie mocno eksponowaną. B. szybko zwrócił na siebie uwagę „cesarza anatomopatologów” K. von Rokitansky’ego, który później mówił o nim jako o jednym z najzdolniejszych swoich uczniów. W 1862 B. doktoryzował się na uniwersytecie w Wiedniu z zakresu medycyny i chirurgii, a następnie odbył trzyletni staż w klinice dermatologicznej F. Rittera von Hebra w wiedeńskim Szpitalu Powszechnym. Hebra, pionier nowoczesnej dermatologii, wywarł decydujący wpływ na zainteresowania naukowe B. W 1865 B. otrzymał asystenturę w Katedrze Anatomii Patologicznej uniwersytetu w Wiedniu. Tam pod okiem Rokitansky’ego doskonalił swój warsztat badawczy. W 1868 UJ zaofiarował mu profesurę i kierownictwo Katedry Anatomii Patologicznej. Działalność naukową B. na krakowskiej uczelni można uznać za początek nowoczesnej anatomii patologicznej na ziemiach polskich. B. wywarł silny wpływ na całe pokolenie młodych lekarzy. Jego nowoczesny, oparty na drobiazgowym planie badań sekcyjnych i mikroskopowych, ogląd problemów klinicznych znajdował posłuch i uznanie u lekarzy niemal wszystkich szkół i specjalności. W 1872 został członkiem czynnym AU, a 1872–84 pełnił funkcję sekretarza jej III wydziału. Wysoko ceniono talenty organizacyjne B., w roku akademickim 1875/76 był dziekanem wydziału lekarskiego UJ. W 1876 B., ku zaskoczeniu wielu, złożył rezygnację ze sprawowanych funkcji uniwersyteckich i wyjechał do Lwowa, gdzie objął urząd radcy i krajowego referenta Ministerstwa ds. Galicji, porzucając naukę na rzecz kariery urzędniczej i politycznej.

Stanowisko to piastował do końca życia. Zyskał rozgłos i uznanie bezinteresowną misją w celu zbadania przebiegu epidemii dżumy w Weltance nad Wołgą (1878–79).

Dorobek naukowy B. obejmuje prace z zakresu dermatologii, zwłaszcza opis klasycznych zmian histopatologicznych gruczołów łojowych oraz nową klasyfikację chorób skórnych. Wyniki swoich badań przedstawił w kanonicznej już dzisiaj publikacji *Anatomia patologiczna gruczołów skórnych* (1874). Można ją uznać za podwalinę nowoczesnej dermatologii nie tylko na ziemiach polskich, ale i w Europie. Znana też była jego teoria powstawania choroby wrzodowej dwunastnicy, wskazująca, że obok podwyższonej kwasowości ważnym czynnikiem etiopatogennym jest uszkodzenie błony śluzowej w wyniku lokalnego jej niedokrwienia. I chociaż mechanizm powstawania wrzodów dwunastnicy okazał się bardziej złożony, to podkreślenie przez B. związków pomiędzy rozwojem choroby wrzodowej, a niedokrwieniem śluzówki było słuszne, a podówczas miało znamiona oryginalnej koncepcji badawczej. Z nazwiskiem B. wiąże się również anatomiczny opis przestrzeni otrzewnowej poniżej powięzi biodrowej, którą w polskim piśmiennictwie przez pewien czas określano mianem dołu Biesiadeckiego.

Z innych jego osiągnięć naukowych warto wymienić dokładne zbadanie pod względem anatomicznym i histologicznym skrzyżowań nerwów wzrokowych u człowieka i zwierząt wyższych. Wyniki swoich ustaleń zawarł w tekście *Über das Chiasma nervorum opticorum des Menschen und der Thiere* (1860). Pracował również nad wyjaśnieniem zjawisk zarówno fizjologicznych, jak i patologicznych w naczyniach krwionośnych i chłonnych skóry w przewlekłych stanach zapalnych. Wskazał też na zmiany, jakim podlegają naczynia chłonne skóry we wrzodzie kiłowym twardym i przewlekłych stanach zapalnych. Był również autorem oryginalnych i pionierskich badań doświadczalnych nad odrastaniem nabłonka i przeszczepianiem skóry na dno wrzodów (1876).

Wśród uczniów B. w pierwszym rzędzie należy wymienić T. Browicza, a także A. Obalińskiego i S. Pareńskiego.

PSB (L. Wachholz); Śródka.

Biographisches Lexikon der hervorragenden Ärzte aller Zeiten und Völker, Bd 1, Berlin-Wien 1929; *Wielka encyklopedia powszechna PWN*, Warszawa 1962; „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1995, t. 57, s. 379–396 (J. Dańczura-Dynowska).

Ryszard Witold Gryglewski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)